

TOLLAS LABDA

A mérnök sincs üvegből...
 Az eső kitartóan csepereg...
 A vízör szívja a fogát...

*

Tegnap kissé mátyós voltam.

Ez mindenkivel megesik. A munkámat majdnem rendesen elláttam. Minden páros órában leolvastam a vizet, bevéstem a naplóba és telefonba bediktáltam a szóke hangú lánynak. Álmosnak tűnt a lány hangja is, de viccelt. Tölt a kagylóba egy duplát, nyissam ki a számat, hátha elcsurog eddig... Gabi. Gabriella. Még nem láttam. A mérnök ismeri. Azt mondja, faros, begyes, de nem több ötven kilónál, mégsem zörög a csontja...

A gondolatot nem tudja regulázni senki. Szabad az útja, zöldet mutat neki mindig a szemafor.

A víznél meg nem tud mást csinálni az ember. Ül és bólogat. Füleli a telefont. Úgy emeli le a kagylót, hogy ne kattanjon. Kókad a másik barakban a másik vízör is, unalmában az is hallgatódzik. A gátör fejes előtt végigcsörget a vonalon. Mindig olyankor, amikor már kimosta a fogát hároméves szilvapálinkával.

– Nem tőgyelsz még?
 Ez a szavajárása.

*

A víz sötét árnyékot vitt a hátán. Úgy láttam, hogy a vízmérce oszlopában egyik-másik megakad. Rángatja magát, akár a menekülő hal a peccó damilján. Fókuszos lámpával végigsepretem a vízmérce környékét, egyszerre ugrottak szét az árnyékok, nem maradt más, csak az iszapos víz. Az ilyen vízre mondta mindig nagyapám: megmosta benne a tapasztó cigány a lábát...

Elkattintottam a lámpát és az elhaló fény után az árnyékok újra visszajöttek. Még sötétebbek és még lomhábbak lettek.

A csend is lustának tűnt.

Gyenge hanggal lötyten a víz. Lehet, hogy vidra csapott a farkával, vagy dudvává ázott olajtó koccant a híd vasbeton lábához.

A hangot az éjszaka felerősíti. A víz meg úgy adja tovább, mintha labdázna. Ráér, neki ez a dolga.

*

A vízmércéhez betonjárda vezet és fehér-fekete csíku korlát. Itt az áradásnak is könnyebb, mert lépcsőn mászhat fel a rézsún. Tegnap még csak négy foka volt a vízben, ma már nyolc. Ha így halad, holnapra eléri az utolsó.

Guggolva olvasom a vizet. A nyakamat előrenyújtom, hogy jobban lássam. Rossz volna melléfogni.

Az árnyékok minden órában változnak. Másképpen fekszenek a fűzfák bokrai a vízben és másképpen a telefonpóznák nyújtózkodó csikjai. S másképpen a tőknyárfáké. Csoportban állnak a vízben, hónaljig áztatják derekukat és szélesen elterülő árnyékukat bedobják a meder közepéig.

A vízmérce oszlopa is mintha ferde vajatot vésne a lassan úszó víz hátába.

Az áradás éjjel sem rest. Akkor is hordja a kotralékot és sokszor olyan kupacot rak a vízmérce tövére, időbe telik, míg onnan elcsákyázom.

Verem a fénnel a vizet, ugrasztom az árnyékokat. Közben fűtyölök is, vigye a víz azt is a másik partra, vagy erre a híd lábához. Ne potyázzon.

Piszkálom a gezemicét és engedem útjára.

Buggyan a víz. Előbb csak a trikót mutatta, azután a szandált és a fellendülő kart. A másikat nem láttam, mert azzal az oszlopba ragadt, mintha még most is élne.

Gyereket hozott magával a víz. Szandálban, trikóban és fekete klottgatyában.

*

A piálás óta a mérnök beszüntette a haverfelvételt.
Mosolyszünetet tart.

A vaságyra gumimatracot küldtek ki. Beleveresedtem, míg felfújtam, mert a pumpáját a raktárban felejtették. Most az én szelemen fekszik. Becsukja a szemét és úgy tesz, mintha aludna. Nem alszik. A tüdeje csendesen tankol. A melle egyenletesen jár le és fel. Álmában nem végez ilyen precíz munkát. Kapkodja a levegőt és nyugtalanul mocorog.

Úgy sejtem, sakkozik magában.
Semmi esetre sem ver át.

*

Tegnap kissé mátyós voltam.

A húszórás vizet beírtam. Míg mentem és míg jöttem, a vízmércénél láttam a nyomokat. A szandál sarkának és a kis kerek fenekének helyét. Domokos bakancsa is ágyat csinált a sárban. A cseppeket sem látta fel a föld, amik a csikos trikóból és a klottgatyából hullottak le.

A gáton a keréknyomok is épek maradtak. Ezen az úton fuvarozta be Domokos. Petróleumos lámpával babrálok. Feljebb szítom a belet, azután lejjebb, ne bántsa a mérnök szemét.

Az ablakon bámulok ki a sötét éjszakába.

Szemerklél az eső. Apró, bolhányi cseppekkel hull. A szél is kavargatja a levegőt, de nincs benne sok erő, mert az esőcseppeket nem málasztja szét az üvegen.

A víz még mindig erőlködik.

Így vagyunk hatan a barakkban. Az eső, a víz, a szél, a mérnök, a gyerek és én.
Az idő csak mászik.

A karórámát harmadszorra húztam fel az este óta. A rugóját már annyira felspannoltam, félős, hogy szétveti magát.

Az időnek ilyenkor gyorsvonatra kellene ülnie, és azzal rohannia.

Tegnap ilyen időtájt állt meg a kocsi, amikor visszajött a faluból.

Domokos hangos szóval fékezte a lovakat.

– Hó...! Hóha...!

Kimentem a gátra. Sötét volt. Csak a szekér lámpája világított. Mutatta a felvágott gátat és az izzadó lovak égnek szálló páráját. A kocsi derekában már felrázódtott a szalma. Az ülés felől volt a gyerek feje, a lába meg a saroglya felé nyúlt.

A kis szandál közeit teletömte a víz iszappal.

Domokos árbocra húzott hanggal szólt:

– Az ilyen fuvarnak nincs taksája...

A félliteres üvegből kirángatta a dugót, és felém nyújtotta.

– Az anyja a tejeskannát követelte rajtam...

A lovakat nézte, hátukon a szűnő párát.

– Tejért ment a gyerek...

Az ostor nyelét szorította Domokos. Feszült a bőr a keze fején, az erek kipúposodtak, mint a jóllakott giliszták.

– Azután megköttették... De már nem a kanna miatt...

Domokos régi ember a gáton. Ismer minden zugot. Pusztá kézzel kifogja a halat a padmalyból, a pézsmapockot zsákba csalogatja, egy lyukból sokszor ötöt is. Azt mondja, ez a komoly napszám, mert negyven forintért mérik a bőrét...

– A kicsi szája tele volt iszappal...

Úgy mondta, hogy recsegett bele a foga.

– Az apja még nem is tudja... Szombatonként jár haza...

Egymásnak adogattuk az üveget.

– Tollas labdát ígért neki, ütőkkel... Szombatra... Arrafelé azzal játszanak a gyerekek...

– Tollással?

– Azzal.

Nálam ürült ki az üveg. A dugót belepréseltem és úgy adtam vissza.

– Üres...

A szekér derekába lökte az üveget, odagurult, ahol a gyerek feje feküdt.

– A távirat mehet a tollas labda elé...

A lovak közé csergetett és felvágva ment az órházig. A kerekek maguk mögé hányták a sarat.

*

A huszonnégyórás vizet is bevéstem. Egy centit megint áradt. 677-et mutatott a mérce. A két hetes ugrált a szemem előtt, úgy láttam, mintha az egyik le akarna az asztalról pattanni. Megnyálaztam a ceruzát, és jobban odanyomtam a papírhoz. Szétfutott a lé, kékvízű tengert mutatott az egész.

Mindegy.

Nagyapám jutott eszembe.

Azt mondta, minden péntek éjjel kopogtatnak a szellemek. Útnak indulnak a boszorkányok is. Meglovagolják a seprű nyelét, de nem igaziból, hanem másképpen. Látott olyant, amelyik guruló kocsikerék képében jött. A hegynek fel is szállt, anélkül, hogy görgette volna valaki. Aki útjába került, abból palacsintát csinált. Fekete macska bőrébe is belebújt. Jobb kézzel agyon sem lehetett ütni. Tángálhattad napestig, meg se kottyant neki. Bal kézzel elég volt egy suhintas, máris kampec lett. A háromlábú veszett kutya is sűrűn megjelent. Ha nem tanált embert, akit megmarjon, megnyalta a kilincset. Hetednapra kitört a veszettség azon, aki leg hamarabb megfogta a kilincset. Akadt erre orvosság is. Hét kőriscogarat apróztak össze bal kézzel, fanyelű bicskával. A hét összevagdalt bogarat hét korty borba keverték, azt kellett hét kortyra meginni. Hét napig az ilyen embert marhatta az oroslán is, az se ártott.

Ilyeneket mesélt nagyapám.

Éjszakánként sokszor felordítottam. Nem baj, azt mondta az öreg, így erősödik a gyerek.

A kézkománcú tejeskanna hangját is hallottam. Lötyögött a fedő és minden lépésnél zörgött, mint a rúdvégre akasztott lánc. Képzetelem azt is látta, hogy a szandálra sárpapucs ragadt. Rúgott a gyerek a lábával, és repült a papucs bele a vízbe.

Cubbant, mint a kecskebéka feje.

A fülem töve melegedett, úgy éreztem, lángot vét.

A barakk elé álltam és a sötétbe bámultam. A falu felől messziről lámpák világítottak, és az ég alján a felhőkön hajszázrepedések kezdtek virítani. A csillagok elbújtak, aludtak, pihentek, hogy műszakváltásra friss erővel láthassanak munkához.

A felondrót dűnnyögött, a gátak között a víz folyt tovább hídtól hídig, és azon túl is arra, amerre az útja vezette. A víznek nem volt hangja, mégis úgy tűnt, mintha bugyborékolna és lassan telne a fedőt vesztett tejeskanna.

Visszahúzódtam a barakkba, és a keményre fűjt gumimatracra leültem.

Nyomott az álomság és a törköly. Kavargott előttem a világ. Csattogott a szandál, repült a sárpapucs, csúszott a rézsún a fekete klottgatya, és zubbant a vízben. A tejeskanna úrtartalma két liter lehet, mennyi lehet a gyereké?

Nem tudtam kiszámítani, mert gurult a kerék a gátra fel, és a tollas labda szétterült szárnyal repült utána.

*

Négy óra után öt perccel ébredtem.

A kétórás és a négyórás víz is be volt írva a naplóba.

A hátamon meg a mérnök esőköpenye.

Nem lehetett valami leányálmom, mert cudarul ébredtem. Álmosan pislogtam, és a sáros padlón végigvezettem tekintetemet. Fakulival piszkálta a mérnök a csizmáját. Eredetileg bordó színt mutatott a gumi, de a tegnapi és a régebbi sár rászáradt és olyannak hatott, mint a csonttá tikkadt szik.

Resteltem nyújtózkodni is.

Szóltam, hogy mondjak valamit.

— Felpuffadt a kicsi hasa...

Felnézett a gumicsizmájáról. Bele a szemembe. Úgy éreztem, még a hátgerincemet is látja, és azon túl mindent, ami belül van. Arra a könyvre mutatott, amibe a napi jelentését írta.

— Hatkor olvasd majd be a műszaki ügyeletnek...

Kilépett a bőszárú gumicsizmából, és végigfeküdt az ágyon. A fal felé fordult, és a következő pillanatban már bedobta a szundit.

Haza sem zavart.

De még csak meg sem mocskolt.

*

Égett a gyomrom.

Még mindig dolgozott a törköly. Kannafedő vizet bevágtam, de nem használt semmit, mert időközben meglangyosodott.

Kitettem a barakk elé hűlni.

Csepergett az eső, kavargott a szél. Belekapott a nyakamba, és onnan végigszaladt a hátamon.

Simogatott és hűtött.

A gát kezdett már világosodni. Szétváltak egymástól a fűszálak, és fehér ágaskodásával kimutatta magát a drótot cipelő telefonpóznák sora. A víz is

lerúgta magáról a takarót, helyenként már csillámlott a tükre, és továbbra is kitarló mosással mosta a partot, áztatta a töknýárfák repedezett kérgét.

A kocsik kerekerei szaggatott nyomokat véstek a gát bogárhátába.

Köztük volt a Domokosé is.

A számból mosdottam. Keményen dörzsoltem az arcomat, nyakamat, és szememből az álmooságot.

Mindjárt jobban telt az idő. Gonddal igazgattam a telefon zsinórját, a nap folyamán ugyanis erősen összegubancolódoott. A másik két szálat is kiegyengettem, amely az ablak résén bújt ki, és vitte a csengő hangját be a központba, Gabinak, aki alig ötvenkilós, és mégsem zörög a csontja.

Hat előtt néhány perccel csengettem. Két rövid volt a hívójele. Háromszori csörgetésre adta vissza a jelet. Nem viccelt, ásitással vegyült a hangja.

Jelenttem a létszámot és egy fuvarat.

Amivel Domokos bevitte a gyereket.

*

Tegnap kissé mátyós voltam.

A víz délelőttre megtérült. 780-nál kulminált, és két óra múlva két centit apaszott. Sehonnan sem jelentettek disznóságot, semmit sem.

A mérnök az én szelemen fekszik. Nyugodtan pontos a légzése. Behúnyja a szemét és markirozza a szundit. De nem alszik. Lehet, hogy sakkozik magában. Nagyon szereti, néha úgy bemattolja magát, hogy szinte jajgat bele.

Úgy látom, még tart a mosolyszúnet.

De már nem tarthat soká. A csepergés megszűnt. A felhők még nem vonultak el teljes létszámmal, néhány férckihúzó még itt maradt.

A gumimatrac sokat laposodott az éjjel. Ereszthet a szelepje. Még ma fújok bele. Lesz arra is idő.

A csend piszkálgat.

Koppantok a csizmámmal, hátha felém fordul. Semmi. A ceruzát leejtem a pallóra, kaparászok utána, mint egér a dió után. Semmi. Beletrombitálok a zseb-kendőbe, szinte cseng bele a fülem. Meg se moccan.

Feltankolom a tüdőt, és egy szót ereszték az ágy felé:

— Sakkozik?

A szája sarkán megragadt a mosoly.

— Esz a penész, nyavalyás...?

Úgy látom, kitűzhetem a fehér zászlót.

— Nagyon...

Nyílik alatta az ágy, és radíroz a gumimatrac.

— Vékonnyá teszem a hangod legközelebb!

— Kihérel?

— Ki...

Akaratlanul is összébb húzom a lábomat. Nagyot kacag.

— Mit akartál?

Őszintén szólva a tollas labdát szerettem volna megkérdezni. Még nem láttam olyat. De fordítottam a soron.

— Tényleg ötvenkilós a Gabi?

— Ottan körül...

— Szóke?

— Tegnap még az volt.

Most én kacagom tele a barakkot.

— Csinos?

— Állatian... minden íze mozog... Reggel, délben, este parazsat eszik...

— Nem felvágós?

— Utálja a rágott szalonnabórt...

— Mennyit keres?

— Ezerkettőt...

Elhallgattam. Nem mintha számoltam volna magamban. Az órát néztem, nehogy elkéssem a vizet. A mérnök fogta a drótot, és húzott közelebb magához.

— Ha most itt volna, mit csinálnál? Szívre a mancs és őszintén...

Nyeltem előbb, és lehajtottam a fejemet. Éreztem, hogy működik a pumpa, és nyomja a vért a fülem köré.

— Megkérném, hogy hagyjon magunkra...

Azt hittem, leugrik az ágyról. Teleszájjal nevetett, rezgett az ablaküveg a drót alatt.

En meg arra gondoltam, jó, ha van rés, amin az ember át tud bújni a másik oldalba...